

■ Ёсць прапанова

НЕ ПРАПУСЦІЦЬ АНКАЛОГІЮ

Андрэй САВОСЦІН, які сёлета заканчвае Гомельскі дзяржаўны медуніверсітэт, прапанаваў на рэспубліканскі конкурс «100 ідэй для Беларусі» эфектыўнае пераўтварэнне анкалагічнай службы. Сутнасць ідэі: пры стварэнні адзінай электроннай медыцынскай сеткі можна сістэматызаваць прафілактыку і лячэнне анкалагічных хворых, трымаць у полі зроку кожнага пацыента з групы рызыкі.

— Сёння, калі папяровыя базы даных у медустановах паступова пераводзяцца на электронныя носьбіты, самы час сістэматызаваць падобную інфармацыю, браць на ўлік людзей з перадпхліннымі захворваннямі, — тлумачыць Андрэй. — Сістэмна трэба весці і саміх анкалагічных хворых. Дапусцім, жыхар Гомеля прайшоў абследаванне, а пасля пераехаў жыць у Гродна. Вынікі яго даследаванняў не павінны «губляцца». Урач любой медустановы ў любой кропцы краіны павінен мець магчымасць даведацца, якія маніпуляцыі былі выкананы і калі. Пацыента перыядычна выклікаюць для наступнага агляду, ён праходзіць неабходныя

даследаванні, што дапамагае выявіць анказахворванне як мага раней.

Усё гэта, на думку будучага ўрача, дапаможа вывучэнню існуючага ўзроўню анкалагічных захворванняў у цэлым, планаванню наведванняў пацыентамі спецыяльных скрынінгавых мерапрыемстваў, прагназаванню неабходных аб'ёмаў фінансавання. «Пры розных захворваннях на анкалогію пацыенту патрэбна рознае лячэнне, таму эканамічны складнік пралічыць цяжка, але ж гэта высокатэхналагічныя аперацыі і даследаванні. Сёння магчыма распрацаваць спецыяльную праграму ўліку пацыентаў, а конкурс на такую праграму

можна правесці сярод студэнтаў пры падтрымцы БРСМ», — адзначае будучы медык і падкрэслівае, што яшчэ адна мэта яго прапановы — прапаганда здаровага ладу жыцця, каб насельніцтва мела на ўвазе час правядзення неабходных працэдур. Важна ахапіць пры гэтым менавіта ўсё насельніцтва.

Усяго на рэспубліканскі конкурс «100 ідэй для Беларусі» моладзь Гомельшчыны на гэты момант падрыхтавала 14 новых прапановаў, паведамляе галоўны спецыяліст Гомельскага абласнога камітэта БРСМ Арцём Карпенка.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@vziazda.by

■ А вы чулі?

Спецтранспарт для школьнікаў
Ён увасобіў усё лепшае ад грузавіка і аўтобуса

Мінскі аўтазавод выпусціў звышпраходны аўтобус для сельскіх школ, які здольны свабодна перамяшчацца ў складаных дарожных умовах і пераадоўваць перашкоды ў выглядзе пясчоў, лужы і гурбаў.

Па інфармацыі ААТ «МАЗ», ён першапачаткова распрацоўваўся менавіта для сельскай мясцовасці. У адрозненне ад стандартных школьных аўтобусаў, створаных на аснове існуючых мадэляў, МАЗ-257.S30 праектавалі з «чыстага ліста». Новы спецаўтобус выйшаў больш магутным і спрытнейшым за серыйных сабратаў. Ён атрымаў рамнае шасі ад сярэднятаннага грузавіка. Высокі клірэнс і рэсорная падвеска дазваляюць свабодна ездзіць па грунтавых дарогах. Школьны спецаўтобус абсталяваны сучасным рухавіком экалагічнага класа Еўра-5. У ім убудаваная сістэма абмежавання хуткасці. Спецаўтобус таксама атрымаў падоўжаны салон на 28 пасажыраў. Унутраная прастора падзелена на месцы для настаўнікаў і школьнікаў, прычым сядзенні для дзяцей аснашчаны чатырохкропкавымі рамянямі бяспекі. Над крэсламі арганізаваны багажныя паліцы для школьных заплечнікаў, а для першааўтобусаў дадатковая прыступка. Інжынеры ўсталювалі ў аўтобусе мультымедыяныя сістэмы. Транспартны сродак пасля праўдана прайшоў выпрабаванні. Тэсты паказалі, што мадэль адпавядае ўсім патрабаванням бяспекі, якія прыняты ў краінах СНД і Еўропы.

Першыя аўтобусы з'явіцца на сельскіх дарогах сёлета восенню. Усяго будзе выпушчана больш за 300 такіх транспартных сродкаў. Іх таксама плануецца пастаўляць на рынкі краін ЕАЭС.

Сяргей РАСОЛЬКА.
rs@vziazda.by

■ Выклік часу

ЗА АДНАЎЛЯЛЬНАЙ ЭНЕРГІЯЙ БУДУЧЫНЯ

У ТЫМ ЛІКУ І ЁН НАС

Калі заходзіць размова пра альтэрнатыўную энергетыку ў нашай краіне, прынята разводзіць рукамі. Маўляў, яшчэ не час, няма перспектывы, не дараслі. Але калі падысці да пытання аб'ектыўна, то сітуацыя выглядае зусім па-іншаму. Так, па некаторых ацэнках, патэнцыял развіцця аднаўляльных крыніц энергіі ў нашай краіне складае каля 80 мільёнаў тон умоўнага паліва ў год. Гэтая лічба перавышае агульны аб'ём спажывання энерга-рэсурсаў у краіне.

На днях у Палаце прадстаўнікоў прайшоў круглы стол, прысвечаны развіццю альтэрнатыўнай энергетыкі. Большасць экспертаў станюча ацэньвалі магчымасці нашай дзяржавы ў гэтым плане. Напрыклад, патэнцыяльная эфектыўнасць выкарыстання сонечных батарэй на нашай тэрыторыі на 10% вышэй, чым у Польшчы і Нідэрландах, і на 17% вышэй, чым у Германіі, Бельгіі, Даніі, Ірландыі, Вялікабрытаніі!

Магчымасці для бізнесу

— Развіццё аднаўляльных крыніц энергіі сёння з'яўляецца адным з найважнейшых прыярытэтаў экалагічнай і энергетычнай сферы краіны, — лічыць **Таццяна КАНАНЧУК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па пытаннях экалогіі, прыродаахоўвання і чарнобыльскай катастрофы.** — Што да экалагічнай бяспекі, то ў Рэспубліцы Беларусь зацверджаны нацыянальны план дзеянняў па ўкараненні прынцыпаў «зялёнай эканомікі», дзе адным з прыярытэтаў таксама з'яўляецца ўдасканаленне і развіццё аднаўляльных крыніц энергіі. Даследаванні ўжо сёння даказалі, што дзяржава валодае сыравіннай базай, прыродным патэнцыялам для развіцця ўсіх відаў альтэрнатыўнай энергетыкі. Гэта энергія сонца, ветру, біягазу, біямасы, водных патокаў. Цяпер вылучаюць новы від альтэрнатыўнай энергіі — геатэрмальную энергію.

Парламентарый канстатвала, што развіццё аднаўляльнай энергетыкі шчыльна звязана з развіццём эканомікі. Гэта можа даць стымул для малых і сярэдніх прадпрыемстваў, якія вырабляюць устаноўкі для аднаўляльных крыніц энергіі.

— Калі, напрыклад, узяць устаноўкі біягазу, то Беларусь валодае буйнымі жывёлагадоўчымі комплексамі, — звяртае ўвагу дэпутат. — Колькі б мы ні казалі, маўляў, вельмі доўга акупнасць у гэтых праектах, гэта вельмі доўга... Трэба па-іншаму ставіць пытанне: колькі дарага абыходзіцца тыя прыродаахоўныя мерапрыемствы, якія неабходна будзе задзейнічаць? Неабходна, каб навуковая супольнасць прапанавала: якія інавацыі, якія новыя тэхналогіі і правілы неабходна ў гэтай галіне развіваць.

...І экспертаарыентаванай эканомікі

— Падпісана і ўступіла ў сілу Парыжскае пагадненне, — звяртае ўвагу **Сяргей ЗАЎЯЛАЎ, на-**

чальнік упраўлення рэгулявання ўздзеяння на атмасфернае паветра і водныя рэсурсы Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя. — Сёння на ўсіх узроўнях кажуць пра тое, што змяненне клімату ўплывае на ўсе сферы нашага жыцця. Па ацэнках Міжнароднага энергетычнага агенцтва, спажыванне энергіі ў свеце будзе ўзрастаць да 2050 года, але цалкам зразумела, што развівацца тымі ж тэмпамі і ў тым жа кірунку тэхналагічна энергетыка не можа. Роля аднаўляльных крыніц энергіі будзе ўзрастаць.

Прадстаўнік Мінпрыроды звярнуў увагу, што энергію сонца, ветру, вады, а таксама біямасы і біягазу сёння паспяхова выкарыстоўваюць больш за 700 устаноўак у Беларусі.

— Неабходна разумець, што сёння энергетыка — галоўны ўкладчык у забуджанне паветра і галоўны пастаўшчык парніковых газаў у навакольнае асяроддзе. Таму тая мэта, якая пастаўлена ў канцэпцыі энергетычнай бяспекі краіны: 6% аднаўляльнай энергіі да 2020 года, — павінна быць выканана, — адзначыў **Сяргей Заўялаў.**

Андрэй РЫБАК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па прамысловасці, паліўна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі, таксама лічыць, што праектам па выпрацоўцы энергіі з альтэрнатыўных крыніц у свеце надаецца вельмі вялікая ўвага.

Сёння выпрацоўка энергіі з аднаўляльных крыніц каштуе даражэй, чым у традыцыйнай энергетыцы. Аднак інвестыцыі, якія ва ўсім свеце ўкладваюцца ў гэтыя праекты, кажуць пра тое, што кошт энергіі з альтэрнатыўных крыніц будзе зніжацца. Калі ў 2004 годзе ў свеце ў праекты аднаўляльнай энергетыкі інвеставалася каля 60—70 мільярд даўлаараў, то сёння гэтая лічба складае каля 300—350 млрд. Безумоўна, гэта вядзе да развіцця тэхналогій, да патаннення кошту гэтых крыніц.

— Пры гэтым, з пункту гледжання развіцця тэхналогій, гэта неаблігі патэнцыял для экспарту ў нашай краіне. З улікам узроўню развіцця нашай навукі, прадпрыемстваў машынабудавання, мы маглі б у сябе распрацоўваць гэтыя тэхналогіі, рабіць рухавікі, устаноўкі і экспартаваць іх.

Чысцейшыя, чым Еўропа?

Уладзімір НІСЦЮК, выканаўчы дырэктар Асацыяцыі аднаўляльнай энергетыкі ў нашай краіне, выказаўся за больш актыўнае выкарыстанне крыніц «чыстай энергіі».

— Калі кажуць пра тое, што пытанне экалогіі можна вырашыць за кошт абсталявання веласіпедных дарожак, укаранення электрычнага транспарту, то ў нейкай меры гэта праўда. Але самая вялікая праўда ў тым, што лепш за ўсё газбаўляцца ад шкодных выкідаў укараненнем чыстых крыніц энергіі. Напрыклад, адзін ветраагрэгат магутнасцю адзін мегават за год дазваляе прадухліць 1800 тон шкодных выкідаў. Гэта вельмі істотна. Сёння Кітай з'яўляецца сусветным лідарам па аднаўляльнай электраэнергетыцы. На другім месцы — Злучаныя Штаты. Нават Еўропа трохі адсталая... У Беларусі гэты працэс толькі набірае сілу.

Вадзім ЗАКРЭЎСКІ, намеснік міністра энергетыкі Рэспублікі Беларусь, каментуючы выказванне, што пазіцыі Мінэнерга і Мінпрыроды не зусім супадаюць у тым, што датычыцца экалогіі, адзначыў: абодва ведамствы кіруюцца Канцэпцыяй энергетычнай бяспекі, якая прынята ў краіне. Па яго словах, што б ні казалі, але ўзровень аховы прыроды ў Беларусі нашмат вышэйшы, чым у заходніх суседзях. Уся справа ў крыніцах энергіі.

— Уся Еўропа «працуе» на вугалі і на атаме, — сказаў ён. — Усе хатнія гаспадаркі ацяпляюцца вугалем, станцыі на ім працуюць. Гэта вельмі дрэнна з пункту гледжання экалогіі. Я ўсім кажу: Цэнтральнай Еўропе — як да Месяца да экалогіі. У якасці асноўнай крыніцы энергіі ў нашай краіне на 95% выкарыстоўваецца прыродны газ. Калі прыводзіць градацыю па чысціні, то самы чысты від энергіі — аднаўляльная. Пасля ідзе атамная станцыя, пасля — газ. Потым ужо вугаль, мазут — усё, чым ацяпляецца Еўропа. Таму ў іх і ёсць задачы па альтэрнатыўнай энергіі, каб усё гэта кампенсаваць. Ніколі ў жыцці яны па ўзроўні экалогіі не падб'ярацца да нас.

Міхаіл МАЛАШАНКА, намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі — дырэктар Дэпартамента па энергаэфектыўнасці, упэўнены: усе вядучыя міжнародныя аналітычныя агенцтвы кажуць, што век вуглевадароднай энергетыкі скончыўся.

— Энергетыка XXI стагоддзя будзе базіравацца на трох сферах: аднаўляльнай энергетыцы, атамнай энергетыцы і тэхналогіі па назапашванні і захоўванні электрычнай энергіі. Развіццё і далейшае павелічэнне магутнасці ўстаноўак, якія выкарыстоўваюць выкапнёвую вуглевадародную сыравіну, застаюцца ў мінулым, — заявіў выступаюцца.

Надзея ЮШКЕВІЧ. yushkevich@vziazda.by